

УДК 371.383(082.1)

Нестерчук Д.М., к.т.н., доц.
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного

ІМІДЖ КУРАТОРА АКАДЕМІЧНОЇ ГРУПИ, ЯК ЕЛЕМЕНТ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Анотація. В статті розглянуті проблеми виховання студентства у вищому навчальному закладі та ролі куратора в процесі виховання. Розглянуті чинники зовнішньої та внутрішніх складових іміджу куратора, а також наведена інформація з власного досвіду роботи.

Ключові слова - імідж, куратор, академічна група, виховання, студентство, вищий навчальний заклад.

Постановка проблеми. Організація виховного процесу у вищому навчальному закладі (ВНЗ) є найактуальнішою у педагогічній теорії та практиці та є такою, що спонукає освітян до пошуку нових шляхів вдосконалення процесу виховання студентської молоді. Слід відзначити, що процес виховання молоді у ВНЗ підпадає під вплив об'єктивних й суб'єктивних чинників. Об'єктивні чинники впливу – це соціально-історичні особливості та культурні традиції України, а також система освіти. До суб'єктивних чинників належать особистісні якості викладачів, кураторів академічних груп, рівень їх професійної та педагогічної майстерності, психологічні особливості, імідж та ціннісні орієнтації учасників виховного процесу [1].

У розвитку особистості молоді людини в умовах ВНЗ виховання буде відігравати головну роль лише тоді, коли процес виховання позитивно впливає на внутрішнє стимулювання людини для активної роботи над собою, що призводить в подальшому до саморозвитку молоді людини.

Вважаю, що виховання – це двосторонній процес, який здійснюється від викладача (куратора) до здобувача вищої освіти (студента), що передбачає поступову заміну ініціативи від викладача (куратора) через партнерство до дієвої ініціативи від студента. Тому саме від організаторських, професійних, педагогічних та іміджевих якостей куратора академічної групи залежить рівень професійного та особистісного становлення майбутніх спеціалістів і, особливо, фахівців в енергетичній галузі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемі виховання студентства у ВНЗ та ролі куратора присвячено значна кількість наукових досліджень. Так, в [2] зазначено, що «готовність викладача до професійно-педагогічної діяльності у нових соціокультурних умовах визначається комплексом внутрішніх та зовнішніх якостей особистості, його індивідуальним іміджем, сформованими в процесі психолого-педагогічної підготовки до викладацької роботи у ВНЗ, навичками використовувати інструментарій побу-

дови власного позитивного образу. Окрім того, індивідуальний імідж фахівця, що враховує специфіку його роботи, є одним із шляхів гуманізації освіти та підвищення ефективності педагогічної діяльності».

Питання особливостей виховної роботи, викладання й виховання у вищій школі, діяльності куратора академічної групи українського ВНЗ, ролі наставника академічної групи, технологіям роботи куратора академічної групи висвітлені в літературних джерелах [1, 3-7].

Аналіз [1, 6] показав, що означення «імідж» походить від латинського слова «imitari», що означає у перекладі «образ», «вираз», «візуальна привабливість». Це уміння виглядати, мистецтво говорити і слухати, все це створює образ людини сучасності. У іміджі куратора, як наставника студентської спільноти, повинні відобразитися його унікальність, неповторність, привабливість, приємні манери, життєрадісність, сучасність, культура поведінки та мови. В [8] зазначено, що студентський вік охоплює як пізній дитячий та юнацький період, так й частину дорослого етапу розвитку і становлення молоді людини, тому такий вік характеризується найбільш сприятливими умовами для психологічного, біологічного і соціального розвитку, так як в цей період найвища швидкість пам'яті, реакції, пластичність у формуванні навичок. Тому то на викладача, який виконує функції куратора академічної групи, покладається відповідальність за створення певних умов для студента, щоб останній захотів стати професіоналом-особистістю. У соціально-психологічному аспекті студентство, порівняно з іншими групами населення країни, відрізняється більш високим освітнім, культурним та пізнавальним рівнями [6]. Студенти повинні наочно бачити втілення соціальних норм у поведінці всіх людей, з якими вони зустрічаються та спілкуються у стінах вищої школи, при цьому роль куратора – це зразкове виконання обов'язків та дисципліни, це донесення педагогічних цінностей і культури, це підтримка ділових і міжособистісних взаємин та гуманного ставлення до студентів [6].

Формулювання цілей статті. Мета статті полягає у розкритті сутності та значенні іміджу куратора, а також дослідженні впливу іміджу на професійно-педагогічну діяльність куратора.

Виклад основного матеріалу досліджень. Імідж куратора академічної групи в умовах студентоцентризму є важливим елементом професійної діяльності куратора. Імідж – це спеціальна техніка подачі самого себе, самопрезентація в процесі спілкування зі студентською молоддю. За даними аналізу [1, 2] встановлено, що головними елементами такої самопрезентації куратора є: щире прагнення до розвитку стосунків зі студентами, самоствердження особистості, а також психологічна готовність та необхідність професійної діяльності. Куратор академічної групи першого року навчання здійснює педагогічний супровід студентів в період адаптації протягом усього навчального року. Така адаптація розгортається в трьох взаємопов'язаних напрямках: психофізіологічному, особистісному та соціально-психологічному. Тому то стає доцільним дослідити вплив зовнішніх та внутрішніх складових іміджу куратора у контексті його взаємодії зі студентами, при цьому такі складові іміджу виконують комунікативну та організаторську функцію в процесі ви-

щезазначеної взаємодії. Вважаю, що куратор повинен мати властивості, що забезпечують ефективність його комунікативної діяльності.

Ознайомлення з матеріалом, що викладений в [1, 2, 6], дозволило мені вивчити чинники зовнішньої складової іміджу куратора: аудіовізуальні чинники, а саме, приваблива зовнішність, акуратність, модний стиль одягу, почуття гумору, артистичність, енергійність, культура мовлення, виразність жестів і міміки, культура поведінки; професійний етикет, а саме, педагогічний такт, справедливість, порядність, об'єктивність, толерантність, доброзичливість, щедрість, готовність надати педагогічну допомогу і психологічну підтримку, естетика сприйняття Всесвіту [7]; духовність особистості: методологія роботи та захоплення нею, незадоволеність досягнутим, переживання радості успіху, потреба винаходити нові прийоми роботи з молоддю [9].

До внутрішніх складових іміджу куратора належать рівень духовного та інтелектуального розвитку, ерудиція, стиль мислення, життєві позиції та цілі, а також система цінностей людини в сучасному світі.

Власний багаторічний досвід кураторської роботи показав, що до іміджу куратора слід віднести й комунікативні вміння, а саме, доброзичливе, тактовне та толерантне ставлення до кожного студента, як до особистості, з розумінням сучасних потреб і інтересів молоді, а головне, це поважати, довіряти, враховувати думки та адекватно сприймати молодіжну ініціативу.

Одночасно з тим, куратор повинен вимагати від студентів якісного та своєчасного виконання завдань з урахуванням індивідуально-психологічних особливостей кожного. Відомо, що успішність студентів під час навчання покращується, коли з'являється інтерес до знань, а це стає можливим тільки тоді, коли студент бачить реальну можливість застосування отриманих знань та умінь в майбутньому. Вважаю, що головне для куратора в такому комунікативному середовищі бути спроможним знайти правильний підхід до студентів при виникненні критичної ситуації. Бесіди з практикуючим психологом університету щодо соціально-психологічного клімату студентської групи дозволили мені сформулювати особисту теорію для роботи над іміджем куратора: куратор – це джерело позитива; самооцінка повинна бути високою; віра у доброзичливість Всесвіту та окремої молодої людини; позитивне ставлення до життя та вміння радіти; бажання ризикувати (при здоровому інстинкті самозбереження) та прагнути до позитивних змін.

Мій журнал куратора містить правила, які допомагають формувати позитивний імідж куратора серед студентів, а саме: зустрічі та спілкування зі студентами завжди з посмішкою, адже так приємно бачити посмішки у відповідь та чути радісні привітання; при спілкуванні з молоддю прославляй Україну та рідний край; кожен має шанс виправитися, при цьому розуміння та довіра в пріоритеті; умій радіти успіхам, ділити невдачі та вселяти впевненість; будь завжди витриманий, терплячий та урівноважений; дякуй за досягнення при студентській спільноті, а зауваження роби наодинці; організовуй навчальні екскурсії, як засіб виховання і формування всебічно розвиненої особистості.

Висновки. Безумовно, формування та підтримка позитивного іміджу куратора – це дуже трудомісткий процес, який потребує систематичної роботи над собою, над своїми не тільки професійними, але й особистими проблемами, а від успішності їх вирішення залежить якість усієї педагогічної діяльності. Тому то так важливо не припускатися помилок як в поведінці, так й зовнішньому вигляді. Завжди слід пам'ятати, що поведінка куратора – це приклад поведінки для студентів, тому то куратор академічної групи повинен бути зразком високої культури, моралі, активним пропагандистом національних культурних традицій, патріотом власної справи та університету, який постійно піклується про створення безпечних умов навчально-виховного процесу, а імідж куратора, як взірця для наслідування студентами, формується поступово, охоплюючи як внутрішні, так і зовнішні якості особистості.

Список використаних джерел.

1. Тернопільська В.І., Коломієць Т.В., Піонтківська І.О. Довідник з виховної роботи зі студентами. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2014. 264 с.
2. Уліщенко А. Імідж викладача вищого навчального закладу в контексті освіти для сталого розвитку. *Обрії*, 2014. №2(39). С.30-32.
3. Лучанінова О.П. Обґрунтування педагогічних умов функціонування оновленої виховної системи вищого технічного навчального закладу. *Духовність особистості: методологія, теорія та практика: збірник наукових праць*, 2015. Вип. 6 (69). С. 113-126.
4. Маценко Л. Діяльність наставника в системі виховної роботи вищого навчального закладу: монографія. К.: НАКККіМ, 2010. 404 с.
5. Пономарьова Г.Ф. Виховання майбутнього педагога: теорія і практика: Монографія. Х.: Вид-во «Ранок», 2014. 517 с.
6. Лучанінова О.П. Куратор академічної групи як ключовий суб'єкт виховної системи ВНЗ. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*, 2017. №1(76). С.120-132.
7. Митцева О.С. Професійний імідж фахівця: суть, функції, структура. *Збірник наукових праць «Педагогіка та психологія»*, 2018. Вип. 59. С.191-200.
8. Нестерчук Д.М. Аналіз та впровадження виховних технологій при формуванні особистості студента у ВНЗ. *Збірник науково-методичних праць «Удосконалення навчально-виховного процесу в вищому навчальному закладі»*, 2016. Випуск 19. С.213-218.
9. Гунченко О.Г. Імідж викладача вищої школи. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. 2014. №4(63). С. 79-85.

Nesterchuk D. The image of the academic group curator as a element of professional-pedagogical activity

Summary. The article deals with the problems of student education at the university and the role of curator in the process of education. The factors of external components of the image of the curator are considered, as well as information from own experience.

Key words: image, curator, academic group, education, students, university.